

PDR BÜLTEN

Anaokulu | İlkokul | Ortaokul | Lise

Sevgili Velilerimiz,

Ekim ayı PDR Bültenimizi "sorumluluk" temasına ayırdık. Sürekli kullandığımız bu «sorumluluk» kelimesi nedir acaba? Sorumluluk, bireyin yaşına ve gelişim düzeyine uygun olan görevleri üstlenebilmesi, eylemlerinin sonuçlarını göğüsleyip kabullenebilmesi ve başkalarının haklarına karşı saygılı olması olarak özetlenebilir. Erken çocukluktan itibaren şekillenen karakter özelliklerinde, sorumluluk bilincinin oturmuş olması aslında yalnızca çocukluk dönemini değil bireyin geleceğini de etkiler. Çocukluk döneminde öğrenilerek geliştirilen sorumluluk değeri, ileriki yaşlarda bireyin zamanını yönetebilmesini, doğru riskler alarak iş hayatını şekillendirebilmesini; arkadaşlık ve romantik ilişkilerinde yaşayacağı olumsuz durumlara kolaylıkla çözüm bulmasını sağlayacaktır. Yani, erken yaşlarda öğrenilen, geliştirilen ve ebeveynler tarafından desteklenen «sorumluluk» bilinci, çocuğun 20'li, 30'lu, 40'lı yaşlarında yaşayacağı her günün güzelleşmesi, her ilişkinin kuvvetlenmesi ve her zorluğun kolaylaşması demektir. Yaş dönemlerine göre öğrencilerimizi bu kapsamda evde nasıl destekleyebileceğinize yönelik önerilerimizi, aşağıda bulabilirsiniz..

TED İzmir Koleji // PDR Birimi

Anaokulu

Sorumluluk, başkalarının haklarına saygı göstermek ve kendi davranışlarının sonuçlarına sahip çıkmak olarak tanımlanabilir. Erken çocukluk döneminden başlayarak çocuğun yaşına, cinsiyetine ve gelişim düzeyine uygun olarak görevlerini yerine getirmesini bekleriz. Yaptığı işi sonuna kadar götüren ve yapmakta olduğu bir davranışın sonuçlarına katlanmayı göze alan çocuk, sorumluluk sahibi çocuktur.

Çocuklarımızın,

kendi kararlarını verebilen,

karar alırken elindeki kaynakları kullanabilen,

aldığı kararların sonuçlarını kabul edebilen,

değer yargılarını gözetken, bağımsız davranabilen,

özgüven sahibi ve başkalarının haklarını çiğnemenen,

kendi ihtiyaçlarını karşılayabilen bireyler olmalarını isteriz.

PDR BÜLTEN

Anaokulu | İlkokul | Ortaokul | Lise

Erken çocukluk döneminde sorumluluk bilinci nasıl kazandırılır ?

Sorumluluğu öğrenmek de diğer beceriler gibidir; çocuk ne kadar çok denerse, bu konuda o kadar başarılı olur. Evde bazı sorumluluklara sahip olması, onun okuldaki sorumluluklarını da üstlenmesine yardımcı olur.

Sorumluluk kazandırmanın belirli bir yaşı yoktur. Çocuğun kendi başına bir işi yapmaya istekli ve hazır olduğu zamanlar vardır ve bu zamanlarda ona gerekli imkanlar hazırlanmalıdır. Her ihtiyacı anne baba tarafından karşılanan, neyi, nerede, nasıl yapacağı kendisine hatırlatılan, yanlış yaptığında da azarlanan ve kınanan çocuklar bağımsızlık geliştiremezler ve iç denetim sağlayamazlar. Duygularını, tepkilerini ifade etmesine izin verilmeyen çocuklar, bağımsız bir kişilik geliştiremedikleri için sorumluluk duygusu kazanmakta zorlanırlar.

Sorumluluk çocukların kişilik gelişimini pozitif yönde etkiler. Çocuğun yaşına ve fizik gücüne uygun sorumlulukları alması;

Çocuğun kendine güvenini arttırır. Paylaşma ve başarıma duygularını tatmin eder. Uzun vadede inisiyatif kullanmalarını sağlar. Çevresini ve kendisini organize etme ve koordine etme becerilerini geliştirir.

PDR BÜLTEN

Anaokulu | İlkokul | Ortaokul | Lise

Erken çocukluk döneminde sorumluluk bilinci nasıl kazandırılır ?

Dikkat edilmesi gerekenler:

Bilgilendirme: Çocuğa kuralların neden konduğu ve sorumluluğun önemi anlatılmalıdır. Çocuklar neden bazı işleri yapmak zorunda olduklarını anlar ve bilirlerse ne zaman ailelerine yardımcı olup, ne zaman bağımsız davranacaklarını öğrenirler.

Takip: Çocuğunuza verdiğiniz görevi yerine getirebilmesi için ona belli bir süre tanınmalıdır. Bu süre içerisinde, sorumlu davranışın yerine getirilip getirilmediğine, ne sürede ortaya çıktığına ve hangi zamanlarda yapılıp yapılmadığına dikkat edilmelidir.

Geri bildirim: Çocuğa belli bir süre sonra sorumluluk gelişimi hakkında bilgi verilmelidir. Sorumlu davranış sayısında artış varsa motive edilmeli, verilen sorumluluklar yerine getirilmediğinde ise olası nedenleri konusunda çocuğa paylaşımında bulunulmalıdır.

Hatırlatma: Sorumlu davranış yerine getirilmiyorsa, yeniden hatırlatma sürecine gidilmeli ve davranış değişikliği gerçekleşene kadar devam edilmelidir.

PDR BÜLTEN

Anaokulu | İlkokul | Ortaokul | Lise

İlkokul

Çocukların 6 - 7 yaşına kadar genel anlamda şekillenen kişilik gelişiminde bağımsız kişilik gelişimi dediğimiz kısımda da ilerlemeler olmalıdır. Bu, sorumluluk alabilmelerini sağlar. O döneme kadar «sorumluluk» verilmediyse, seçenekler sunulup tercih yaptırılmadıysa, yemek yerken «aman dökülmesin» diyerek çocuğun kendi yemesi desteklenmediyse sorumluluk duygusu daha zor kazanılacaktır. Fakat yine de önümüzde bulunan ilkokul döneminde, desteklediğimiz ve sürekliliğini sağladığımız bir takım görev ve sorumlulukları üstlenmesini sağlamak ve kontrollerini yapıp, geri bildirim vermek çocuğun bu yönde gelişmesini sağlayacaktır.

Sorumluluk Duygusunu Azaltan Ebeveyn Tutumları:

- Aşırı Korumacı
- Müdahaleci
- Çocuğa fikrini sormaktansa onun yerine karar veren
- Kural veya sorumluluk verip sebeplerini ve sonuçlarını açıklamayan (bilgilendirmeyen)
- Verilen görevlerde takip etmeyen
- Hatalarında uyarmayan, iyi davranışlarda takdir etmeyen

Bu tür tutumlar yerine;

Verilen kural ve sorumluluklar ile ilgili bilgilendirme yapılmalıdır. Çocuklar bir davranışı neden yapması gerektiği ve yapmadığında karşılaşacağı sonuçları bilmelidir. Neyi neden yaptığını bilmeyen çocuk kuralları içselleştiremez.

Okul çantayı ders programına göre hazırlamalısın. Eğer hazırlamadan okula gidersen derslerini takip edemez, arkadaşlarıyla ortak çalışmalar yapamazsın bu da tüm gün zorlanmana sebep olur. Eğer akşamdan hazırlarsan, sabah acele etmemiş olacaksın.

Çocuktan istenen davranış takip edilmelidir. Takip edilmediğinde çocuk «zaten kontrol edilmiyor, söyler söyler unuttur» gibi fikirlere kapılacak ve sorumluluğu üstlenmeyecektir.

PDR BÜLTEN

Anaokulu | İlkokul | Ortaokul | Lise

İlkokul

Çantanı hazırlaman gerekiyordu. Az önce önünden geçtim ama defterlerini hala masanın üzerinde gördüm.

Olumlu ya da olumsuz geribildirim verilmelidir. Davranış gerçekleştirildiyse olumlu geribildirim ile pekiştirilmeli; gerçekleştirilmeyen davranışta sorumluluk almadığına dair hatırlatma yapıp «buna engel olan ne var» şeklinde konuşarak çözümler aranmalıdır.

Çantanı zamanında topladığın için gurur duydum, sorumluluklarını yerine getirmen beni çok mutlu etti. (olumlu geribildirim)

Çantanı hazırlamayı erteledin ya da unuttun sanırım. (Hatırlatma)

Çantanı hazırlamadığın için üzgünüm, neden hazırlayamadın konuşalım mı, zamanın yetmemiş olabilir mi? (olumsuz geribildirim-çözüm yolu arama)

Sadece okul ile ilgili değil ev ile ilgili de sorumluluklar almasına yardımcı olunmalıdır. Bunun için iş bölümü yapabilirsiniz. Oda toplama, tabakları masaya götürme vb. farklı görevler çocukların sorumluluk duygusunun gelişmesinde önemli rol oynar.

VE EN ÖNEMLİSİ ROL MODEL OLUNMALIDIR.

Çocukların en iyi öğrenme şekli görerek öğrenmedir.

PDR BÜLTEN

Anaokulu | İlkokul | Ortaokul | Lise

Ortaokul

Başkalarının haklarına saygı duymak ve davranışlarının sonuçlarını üstlenmek olarak tanımladığımız sorumluluk, çocukların yaşlarına ve gelişim dönemlerine uygun görevler edinmeleriyle başlar. Küçük yaşlardan edinilen uygun görevler, ileride deneyime ve sorumluluğa dönüşecektir. Bu bağlamda anne baba tutumlarının önemi göz ardı edilemez. Koruyucu bir tutumla çocuğa yaklaşmak çocuğun bağımsızlığını, girişkenliğini, sorumlu hissetmesini engelleyebilir.

Sorumluluk sahibi kişiler haklarını kullanabilen, güvende hisseden, kendi kararlarını verebilen, davranışlarının sonuçlarını göz önünde tutabilen, kendi ihtiyaçlarını karşılarken başkalarının haklarını çiğnemeyen bireylerdir.

Çocuğunuzda sorumluluk duygusu geliştirebilmek için:

Çocuğunuza yaşına ve gelişimine uygun işler ve problem çözme fırsatları verin, problemlere hemen siz müdahale etmeyin.

İyi niyetli olduğunuzun farkındayız ancak çocuklarınıza yardım ederken bunu dengelemeyi bilin, farkında olmadan onların sorumluluklarını üstlenmeyin.

Okul ödevlerini zamanında ve tam yapmanın onun sorumluluğu olduğunu belirtin ve buna uymadığında sonuçlarını görmesine izin verin.

Yaşına uygun sorumluluklar listesi hazırlayın ve uygulamasını teşvik edin.

Çocuğunuzun sunulan alternatifler arasından seçim yapmasına izin verin.

PDR BÜLTEN

Anaokulu | İlkokul | Ortaokul | Lise

Ortaokul

Çocuğun bazen kırıp dökmesinin veya kirlletmesinin, öğrenmenin gerekli şartı olduğunu unutmayın ve soğukkanlı davranın.

Çocuğunuzun size bağımlı olduğunu düşünüyorsanız koruyucu tutumunuzu gözden geçirin.

Yaptığı davranışların sonuçlarıyla yüzleşmelerine izin verin.

Sorumluluk eğitiminde, öncelikle koyulan kuralların sebebiyle ve sorumluluk kavramıyla ilgili çocuğunuzun bilgilendirin. Koyulan kuralların takibine ve görevlerin yerine getirilip getirilmediğine, getirilmiyorsa hangi koşullarda ve ne gibi durumlarda yerine getirilmediğine dikkat edin. Yerine getirilmeyen görevler ve buna nelerin sebep olabileceği hakkında konuşulurken, yerine getirilen görevlerle ilgili çocuğunuzun motive edin. Davranış yerine getirilmiyorsa, yeniden hatırlatma sürecine gidilmeli ve davranış değişikliği gerçekleşene kadar devam edilmelidir.

Ortaokul Öğrencilerinin Alabileceği Sorumluluklar

Sofrayı hazırlamak

Bağımsız olarak kendi ödev ve konu tekrarı programını yürütmek

Toplu yerlerde (kütüphane, tiyatro, konser vb.) gerektiği gibi davranmak

Kendisine uygun hobileri keşfetmek ve sürdürmek

Yatakları düzeltmek, odasını toplamak

Bulaşık makinesini yerleştirmek

Kendi listelediği malzemeleri marketten almak

Kendi randevularını (diş hekimi, antrenman vb.) takip etmek

Doğum günü vb. özel günleri planlamak

PDR BÜLTEN

Anaokulu | İlkokul | Ortaokul | Lise

Ortaokul

Para biriktirip, uzun vadede almak istediklerini planlamak

Basit bazı tarifleri okuyup, yemek-pasta yapımında yardımcı olmak

Evdeki hayvanları beslemek, bakımını yapmak

Alışveriş malzemelerini taşımak ve yerleştirmek

Sabahları alarmla kendi başına uyanabilmek

Çocuklarımızın, siz ebeveynleri rol model aldığını aklınızdan çıkarmayın. Onlara sorumluluk bilinci kazandırırken kendi rollerimizin ve sorumluluklarımızın da farkında olmalıyız.

PDR BÜLTEN

Anaokulu | İlkokul | Ortaokul | Lise

Lise

SORUMLULUKLARINI ALMALARI İÇİN

GENÇLERİN MOTİVASYONUNU NASIL ARTTIRABİLİRİZ?

Motivasyon içsel bir süreçtir. İster bir itici güç, ister bir ihtiyaç olarak tanımlayalım motivasyon, içimizden gelerek kendimizde veya çevremizde değişiklik yapma isteği/arzudur. Bu değişim isteğinin enerjisinden faydalandığımızda motivasyon, kişiye sorumluluk sahibi, çevreyle uyumlu ve problem çözme becerisine sahip bireyler olma yolu açar. Peki, gençlerin motivasyonu neden bu kadar önemlidir? Yetişkinler olarak neden gençleri motive etmede zorlanıyoruz? Bilimsel açıklamalara göre, gençleri motive etmede zorlanmamızın nedenlerinden biri, onlara yapmaları gereken şeyleri 'dikte etme' isteğimizdir. Ödevlerini ne zaman yapması gerektiğini, ne zaman televizyon izleyebileceğini, ne zaman video oyunları oynayabileceğini veya arkadaşları ile ne zaman buluşabileceğini dikte etmek istiyoruz. Ancak, gençler kendilerini ilgilendiren durumlar ile ilgili karar alınırken ne kadar az söz sahibi olursa, o karara bağlı kalmaları da o kadar zor olur. Gençlerin karar verme süreçlerine dahil olması motivasyonlarını arttıran bir etkidir. Unutmayınız ki, müzakere edebilmek aile içi çatışmaları çözmede ve güç savaşını azaltmada sizlere yardımcı olacaktır.

PDR BÜLTEN

Anaokulu | İlkokul | Ortaokul | Lise

Lise

Okul ya da ev işleri ile ilgili karmaşık görevlerde ya da ilgilerini çekmeyen konularda gençleri motive etmek zorlayıcı olabilir. Hatta bazı zamanlarda bu durum gençlerle güç savaşına girmenize ya da pazarlık yapmak durumunda kalmanıza sebep olabilir. Doğru motivasyon ve dikkat ile, zorlu görevlerde gençlerin tutumu değişebilir. Bir ebeveyn olarak, çocuğunuzun psikolojik sağlamlığı, azmi ve kararlılığı yüksek yetişkinler olabilmeleri için gerekli içsel motivasyonu sağlamalarına yardımcı olabilirsiniz. Burada unutulmaması gereken nokta; çocuğunuzun motivasyon kaybının nedenleri arasında özgüven eksikliği, kendileri ile ilgili karar almada zorlanma (ne zaman ödevimi bitirmeli, ne zaman oyun oynamalıyım gibi), engellenme ve hayal kırıklığı gibi pek çok duygunun olabileceğidir.

Çoğu zaman başarısızlıkla karşı karşıya gelen bir genç, öğrenilmiş çaresizlik geliştirebilir. Diğer bir deyişle kendini başarısız biri olarak algılamayı öğrenebilir. Dolayısıyla, amaçlarına ulaşma konusunda gerekli becerilere sahip olmadığını düşünerek motivasyon kaybı yaşar. Bu motivasyon kaybı da kendini kaçınma, stres, 'tembellik' ve 'umursamama' gibi davranışlarla gösterebilir. Çocuğunuzun başarı fırsatları olduğundan emin olun. Onunla birlikte, zorlu ancak ulaşılabilir görevler ve makul beklentiler belirleyin. Ulaştığı hedefler doğrultusunda da takdir edici konuşmalar yaparak, kendisini başarılı bir insan olarak görmesine yardımcı olun.

PDR BÜLTENİ

Anaokulu | İlkokul | Ortaokul | Lise

Lise

Başarı ve başarısızlığın aynı madalyonun iki yüzü olduğu söylenir. Herkes başarısızlığı deneyimler ve çoğu insan bir başarı elde etmeden önce defalarca başarısızlığa uğrar. Çocuğunuzla sizlerin deneyimlediği başarısızlıklar hakkında konuşun. Başarısızlık yaşamamanın, hayatın bir parçası olduğunu anlamalarını sağlayın. Büyük değişikliklere yol açmasalar bile, gözlemlediğiniz tüm olumlu gelişmelerle ilgili olumlu yorumlar yapın. Çocuğunuzun harcadığı çabayı görün ve ona çabasını gördüğünüzü söyleyin. Bu noktada çocuğunuzun değil, çocuğunuzun çabasını övmeniz kilit rol oynamaktadır.

Çocuğunuzun mutluluğu ve başarısı geleceğine dair hedefler oluşturabilmesi ile doğru orantılıdır. İleride nasıl bir yetişkin olmak istediği ve nasıl bir hayat yaşamak istediğine dair hayal kurmasını destekleyip, bu hayallere ulaşabilmesi için günlük olarak neler yapması ve öğrenmesi gerektiğini, neleri başarması gerektiğini birlikte netleştirin. Tutkularını keşfetmesine destek olun. İstek ve hayallerini hatırlatacak şeyler asabileceği bir HAYAL PANOSU oluşturması için yüreklendirin. Aynı zamanda, hedef belirlemesine ve gelecekteki vizyonu (hayal panosundan) ile onu hayallerine götürecek hedefler arasında bağlantı kurmasına yardımcı olun. Hedeflerine nasıl ulaşacaklarına karar vermelerine izin verin. Amaçlarından birine ulaştıklarında ödül vermek yerine, sorumluluklarını yerine getirerek hedeflenen durumu gerçekleştirmesinin, onun büyümesine ve uzun vadeli hedeflerine ulaşmasına nasıl katkı sağladığını görmesini sağlayın.

PDR BÜLTEN

Anaokulu | İlkokul | Ortaokul | Lise

Lise

Neden'i açıklayın. Bazı gençler geometri ödevi ile yüksek düşünme becerisine sahip bir birey olma, üniversiteye girme, hedeflerine ulaşma ya da başka pratik yaşam becerileri geliştirme arasındaki bağlantıyı her zaman kolayca kuramayabilirler. Ebeveynler ve onları destekleyen yetişkinler olarak bizler, bu konudaki kafa karışıklığını gidermeli ve daha büyük yaşam hedeflerine ulaşmak için belirli küçük faaliyetlerin neden ve nasıl gerekli olduğu konusundaki bağlantıyı görmelerini sağlamalıyız.

Yeni başladığımız bu öğretim yılı boyunca, çocuğunuzla günlük düzenli sohbetler yaparak, görev ve sorumluluklar arasında kaybolmadıklarından emin olun. Bu sohbetlerin, onlar için eleştiriler ile dolu bir stres kaynağına dönüşmemesine özen gösterin. Ne yapacaklarını dikte etmeden, çalışmalarını öncelik sırasına koymalarına destek olun. Gençleri motive etmenin, alışkanlıklarını değiştirmenin zaman alacağını unutmayın. Yavaş yavaş da olsa bir ilerleme kaydettiklerinde lütfen başarılarını kutlayın. Sizinle sohbet etmeyi; keyifli ve ihtiyaç duyduklarında başvurabilecekleri bir destek kaynağı olarak algılıyorlarsa, bir ebeveyn olarak vermeniz gereken en önemli desteği veriyorsunuzdur. Yakın zamanda görüştüğüm öğrencilerimizden birinin dediği gibi "gençlerin iyi şeyler yapabilmek için, iyi hissetmeye ihtiyaçları var!"

PDR BÜLTEN

Anaokulu | İlkokul | Ortaokul | Lise

TED İzmir Koleji PDR Birimi İletişim Bilgileri

Anaokulu Psikolojik Danışmanı : Gizem Şen

/ gizem.sen@tedizmir.k12.tr Dahili No : 118

İlkokul Okul Psikolojik Danışmanı: İlayda Özpolat

/ ilayda.ozpolat@tedizmir.k12.tr Dahili No:139

Ortaokul Psikolojik Danışmanı: Ecem Özaltın

/ ecem.sarp@tedizmir.k12.tr Dahili No:154

Lise Psikolojik Danışmanı ve K-12 PDR Birimi Koordinatörü: Dr. Gözde Baç Yıldırım

/ gözde.bacyildirim@tedizmir.k12.tr Dahili No: 155